

DELTA DUNARII – 1-4 mai 2008

Am plecat joi (1 mai), dimineata la 7, din Bucuresti. Am parcurs cei circa 300 km in 4 ore, in loc de 6, asa cum credeam. Am iesit de pe autostrada la Drajna, am trecut prin Slobozia, apoi ne-am indreptat prin Harsova spre Tulcea. Am trecut podul peste Dunare, la Giurgeni, pentru care am platit taxa (8 RON), lucru de neinteles pentru mine atat timp cat platim roviniete.

In Tulcea, ne-am parcat masinile chiar langa port, in parcare din fata intrarii ARBDD. Ne-am verificat locurile rezervate de gazda noastra din Sulina la nava rapida pe aripi portante, Polesie. Fiindca nava pleca abia la 14, am stat la o bere pe terasa restaurantului Faleza, care ni s-a parut draguta, mai ales ca aveam vedere spre barcile si vaporasele ancorate in port. Pretul unui bilet Tulcea-Sulina este de 45 RON. Nava a mers bine, am prins doar de vreo doua-trei ori niste valuri mai maricele.

Debarcam in Sulina la 15:15 si avem senzatia ca am ajuns intr-un oras din vestul salbatic. In primul moment si mai ales la vederea unor blocuri comuniste si a unor case si magazine in paragina, am regretat atmosfera Milei 23 din inima Deltei. In afara de malul indiguit al Dunarii, nimic altceva nu ne arata ca suntem in Delta. Era clar ca trebuie sa faci excursii cu barca prin Delta pentru a nu muri de plictiseala in Sulina. Noroc ca ajungem in cateva minute la pensiunea "Marina" (din locul unde ne-a lasat Polesie, ne-am intors pe jos, pe malul Dunarii, cateva minute), unde doamna Laura Nucusoara Petrovici, o gazda desavarsita de la inceput pana la sfarsit, ne intampina discret si ne invita sa ne descoperim singuri camerele. Doua dintre ele la etajul 1, cu deschidere la o terasa cu vedere spre Dunare, iar a treia la etajul 2, cu vedere in directia opusa, spre sud (finii nostri, Radu si Catalina, fiind mai tineri, s-au sacrificat si au ales-o ei pe asta). Credem ca pensiunea, gasita de noi pe net (www.marinaturism.ro), este cea mai buna alegere pentru un sejur in Sulina. Este deschisa acum 2 veri, are camere frumos decorate, baia din camera este curata, iar asternuturile de pe pat (uscate la aer, in curte) miroseau frumos. Exista si Internet si sunt planuri pentru wireless. Pretul este de 120 RON/camera/noapte. Merita. Dupa ce am vazut si celelalte pensiuni din Sulina (doar pe dinafara, ce-i drept), ne-am felicitat pentru alegerea facuta. "Managerul de proiect" al intregii excursii a fost Cami. Dupa ce ne-am bucurat de atmosfera din camere si ne-a mai trecut un pic "supararea" datorata faptului ca ni se parea ca ajunseseram intr-un alt oras, nu in Delta, am coborat in restaurantul de la parter. Amenajat, ca si restul pensiunii, in stil marinareasc (cu un lamai plin de fructe), aici am avut o prima surpriza culinara: plachie de crap.

Am iesit apoi in prima excursie, de recunoastere a zonei, nu inainte de a o ruga pe gazda noastra sa inceapa demersurile de aranjare a "drumetiilor" noastre cu barca din zilele urmatoare. Am plecat pe jos prin Sulina si am ajuns, dupa vreo cativa kilometri, la plaja orasului de la Marea Neagra. Liniste, curatenie, pustietate, cam cum arata Vama Veche acum vreo 10 ani. Multi turisti din Sulina venisera, ca si noi, sa simta un pic briza. Vantul puternic nu ne-a lasat insa sa ne bucuram prea mult de revederea cu marea. La intoarcere, admiram din nou barcile si vaporasele parcate "paralel cu trotuarul" (fiecare la locul sau, pentru care proprietarii plateau chirie), de-a lungul intregii faleze a orasului. Ne oprim la supermarketul orasului, aflat evident tot pe faleza, de unde ne aprovizionam cu rontaieli si cu ceva vin. Ne imbracam bine si ne cocotam pe terasa de la etajul 2 al pensiunii, unde ne bucuram cateva ore ca suntem din nou impreuna si discutam cate in luna si in stele. Gil cu Amalia, care erau pentru prima oara in Delta, la fel ca si Catalina, adusesera "de la Moldova" o sticla de "rachie" de jumatate, care ne-a incalzit pe loc. S-a si terminat, tot pe loc. La masa vecina, doua tinere perechi din Iasi cu care vom calatori zilele urmatoare in 2 din cele 3 excursii. Tantari, fix intre orele 19 si 21, asa cum ne aminteam din excursia noastra in Mila 23, de acum 6 ani. De data aceasta, fiind abia inceput de mai, tantarii nu muscau. Cred ca doar pregateau noile generatii pentru vara. In acea seara, mergem la culcare devreme, deoarece dimineata ne trezisera cu totii foarte devreme iar noi apucasera sa dormim in noaptea trecuta numai 2 ore si jumatate, ocupati fiind cu pregatirea bagajelor.

Vineri la 8:30 luam micul dejun, avand parte, printre altele, de niste icre de stiuca delicioase, facute in casa. La 9:30 fix coboram in barca lui nea Doru, 12 adulti si un copil, toti cazati la pensiunea Marina. Ne intoarcem putin spre Tulcea apoi cotim la dreapta, iesind din bratul Sulina, si mergem spre nord-est pe canalul Cardon. Zona de delta maritima, cu mult stuf si mai putini copaci. Incepem sa simtim atmosfera unica a Deltei. Suntem inconjurati de flori de nuferi (inca neinflorite), vaci si taurasi semi-salbatici, pasari de toate felurile, barci cu motor care roiau incoace si incolo pe canale. Dupa vreo 2 ore, ajungem in satul Letea unde asteptam, pe mal, impreuna cu pasagerii altei barci, tractorul cu remorca deschisa (neacoperita). Ne suim voiosi in remorca, 20 de persoane, si iesim din sat in tromba, indreptandu-ne spre inima padurii Letea. Dupa ce parcurgem cativa kilometri, minunandu-ne de cata padure a putut sa creasca in "imparatia apelor", coboram din remorca si o luam pe jos, 200 de metri, sa ajungem la dunele de nisip. Locul unde astazi este padurea Letea a fost pe vremuri fundul unei mari. Cocotati pe cea mai inalta duna de nisip din apropierea noastra, ne minunam de priveliste. Vedem chiar niste caprioare alergand, speriate de doua masini de teren ale politiei de frontiera, in trecere pe acolo, probabil la un tur cu niste prieteni turisti. Dupa ce mancam un pic intr-o poienita (timp in care Gil si Amalia culeg lacramioare pana in momentul in care Amalia observa in apropiere un serpisor), mergem inca vreo 200 de metri si vedem un stejar secular, de vreo 400 de ani vechime (dupa parerea unora) sau 700 (dupa altii). Letea este padure tip "subtropicala", singura din Europa unde cresc liane, pe care le vedeai la tot pasul. Din cate am inteles, se pare ca Letea este formata dintr-o alternanta a fasiilor de padure (late de 20 pana la 250 m) si a dunelor de nisip, intreaga padure fiind asezata pe Grindul Letea. Imaginati-va un desert impadurit pe alocuri. Acum erai in nisip fin ca pe plaja, iar in doua minute ajungeai la umbra deasa a unor stejari sub care colcaiau diferite vietuitoare. Nu ne mai saturam sa privim tulpinile contorsionate ale copacilor, insa sunetul catorva tunete ne avertizeaza ca trebuie sa ne cam grabim. Ne suim in remorca si ne bucuram din nou de privelistea padurii, acoperita de nori amenintatori. Tractorul nu parea sa aiba prea mult de furca cu portiunile de nisip care bradzau din cand in cand drumul forestier. Imediat ce iesim din padure incepe sa ploua torential. Tractorul prinde o viteza ametitoare, insa in cele 5 minute cat a plouat ne-a udat pana la piele (cel putin pe mine). Ajunsi in

final in sat, ne adpostim sub terasa "magazinului" local, iar ploaia inceteaza ca prin farmec. Platim pentru remorcarea cate 12,5 RON de persoana si ne suim in barca si o luam inapoi spre casa, urmariti indeaproape de vantul care se intetea pe masura ce ne apropiam de bratul Sulina. Platim lui nea Doru cate 20 RON de persoana si ii multumim pentru frumoasa excursie. Ajunsi la pensiune, ne asteapta o masa copioasa: ciorba traditionala de peste (crap din nou), cu carnea servita cu garnitura de cartofi, separat de "ciorba" in care fierse. Desert: o minunata crema de zahar ars, cu portocala pe deasupra.

Imediat dupa masa, incep sa citesc cu atentie pliantele cu informatii despre oras (publicate de primaria Sulina), pe care gazda ni le aratase inca de joi. Descopar cu uimire ca Sulina este un oras incarcat de istorie, cu un farmec aparte (chiar si in primele momente cand am ajuns in Sulina si nu am inteles ce caut intr-un oras cand eu doream sa vin in Delta, am simtit ceva deosebit in atmosfera sulineana). In anul 950 era port bizantin (Sellina), in 1318 port genovez, iar apoi baza navala pentru otomani. Oras cosmopolit si foarte infloritor la sfarsitul secolului 19 si inceputul secolului 20, Sulina a fost descrisa pe larg in romanul "Europolis" al lui Jean Bart (Eugeniu Botez), al carui birou a fost gazduit de farul (datand din secolul 19) din inima orasului. In 1802, intr-o cladire care mai exista si azi, s-a reunit Comisia Europeana a Dunarii. Din pacate, Sulina a fost bombardata de aliati, din greseala, pe 25 august 1944 si a fost distrusa pe jumătate. De jumătatea ramasa s-au ocupat comunistii care au construit blocuri si fabrici. Entuziasmati de cele citite, ii convingem pe Gil si Amalia sa mergem sa vizitam catedrala si cimitirul orasului. Sperati de ploaie si de ideea de a vizita un cimitir, Radu si Catalina ne insotesc doar pana la supermarket. Foarte frumoasa catedrala, merita vazuta. Ne pare rau ca nu am reusit sa ajungem si la biserica lipoveneasca, aflata in cealalta parte a orasului. Cimitirul Sulinei este vestit in intreaga Europa, fiind de fapt format din 5 vechi cimitire distincte: ortodox, grecesc, evreiesc, englezesc si lipovenesc (daca am retinut bine, pentru ca incerc sa scriu aceasta cronicuta din memorie, fara sa consult nici o sursa de informare, asa ca imi cer scuza pentru eventualele inadvertente; se gasesc pe net informatii mult mai amanuntite si mai exacte). Seara, ne strangem din nou in restaurant, la o sticla de rom Havana cu cola si apoi nelipsitul vin. Apare pe neasteptate Dl. Lucian, cel care ne va ghida sambata intr-una din excursiile cu barca. Ne intindem la vorba si aflam de la el multe povesti despre Sulina si Delta. Dupa ce pleaca Dl. Lucian iar Gil si Amalia se duc la culcare, mergem sus pe terasa unde stam de vorba pana tarziu in noapte (eu cu Catalina ramanem ultimii afara, pana la 2:30, in ciuda ploii marunte care mai pornea din cand in cand).

Sambata, acelasi cliseu – mic dejun cu delicioasele icre de stiuca la 8:30, apoi coboram in barca lui Florin, varul gazdei noastre, si plecam sa vedem coloniile de pelicani din Lacul Rosu. Obisnuiti din ziua anterioara cu barca mare a lui nea Doru, azi ne tinem strans de marginile "barcutei" lui Florin, mai mica si mai joasa, inasa mai rapida. Avea dreptate cand a spus ca abia acum ne putem lauda ca ne-am dat cu barca prin Delta. Radu singur in fata, apoi Amalia si Catalina, la mijloc eu cu Gil tinandu-ne strans unul de altul si de barca, mai ales pana cand am iesit de la bratul Sulina (facand stanga, spre sud). In spatele nostru, Cami s-a intretinut tot drumul cu Florin care i-a povestit o gramada de lucruri despre Delta si pasari. Aveam senzatia ca daca misc un pic capul spre stanga, se misca si barca. Nu mai vorbesc de Radu care, atunci cand se ridica, fara sa ne ceara permisiunea, mie si lui Gil, si fara macar sa ne anunte, ne dadea fiori reci. Dupa 5 minute de mers, imbracat in fleece si geaca groasa de iarna, eram transpirat leoarca. Abia la intoarcere, Florin ne-a spus ca este destul de greu sa rastorni barca, inasa destul de usor sa cazi tu din ea. Norii care au acoperit cerul toata dimineata nu au stirbit deloc farmecul excursiei. Ajunsi, prin canalul Busurca, mai intai in Lacul Rosulet, apoi in Lacul Rosu, am fost "inconjurati" de multe pasari, de diverse specii. Vedetele au fost pelicanii, lebedele si cormoranii. Vazand minunatia, am renuntat sa ma tin disperat de marginea barcii si am scos aparatul de filmat. Ceilalti au facut poze in nestire. Dupa ce am alergat cu barca spre un stol de pelicani si i-am vazut de aproape, ne-am intors usor spre casa. Am traversat bratul Sulina si am facut o scurta incursiune pe un brat mai retras din spatele orasului, cu mai multe salcii. Excursia pentru noi sase a costat 200 RON. Probabil daca nu ne-ar fi vazut asa sperati de barca si de ploaie, Florin ne-ar fi plimbat mai mult.

La pranz, am avut supa de pui (eu si Cami am fi vrut tot de peste) si apoi crap la protap pe lemn de bambus (bambusul crescut in curtea pensiunii). Exceptional. Dupa asa ceva, desertul (clatite cu gem si ciocolata) a trecut aproape neobservat. Mi-a luat aproape o ora si jumătate sa mananc tot. Desi nu se prea omora cu pestele, Gil a mancat tot, la cele 3 mese de pranz, iar Catalina a mancat pentru prima data in viata ciorba de peste. Secretul bucataresei, Doamna Maria (mama Doamnei Laura): "eu gatesc pentru mine; daca imi place mie, cu siguranta va placea si turistilor". Si avea gusturi bune doamna.

La ora 16:00 iesim pe faleza impreuna cu cele 2 perechi din Iasi, sa ne imbarcam in Matilda, barca D-lui Lucian. Identificam imediat barca, inasa Dl. Lucian soseste abia dupa vreo jumate de ora, dupa ce l-am sunat pe mobil sa vedem de ce intarzie. Barca mare, de peste 8 metri lungime. In premiera, mergem spre est, spre mare. Bratul a fost prelungit in mod artificial, dincolo de iesirea din oras, cu un dig de cativa kilometri prin intermediul caruia se varsa Dunarea in Marea Neagra, Sulina fiind singurul brat navigabil (am vazut ceva nave mari cat am stat in Sulina). De neuitat momentele in care "navigam" inca pe Dunare iar la cativa metri de noi, dincolo de digul din ce in ce mai "subtire", vedeam apa marii. Din pacate, nu ne-am oprit nici la farul vechi, nici la cel nou, poate o vom face data viitoare. Dupa ce am trecut de farul nou, am inceput sa simtim "hula": valurile provocate de intalnirea curentilor din Dunare cu cei din mare. Se pare ca am fost norocosi, deoarece nu am prins decat vreo 3-4 valuri mari, care au aruncat barca in sus si in jos, ca pe o coaja de nuca, de vreo cateva ori. Sunt zile in care hula este puternica, valurile depasind uneori 2 metri. Sincer, desi imi era foarte frica, mi-am dat seama ca mai mult ma sperie valurile care apleaca barca in stanga sau dreapta (am prins cateva in mare) decat cele care o aplecau in fata si in spate. Dupa ce am depasit digul si am intrat in mare, hula a disparut, apa devenind calma. Ne-am intors catre stanga, la 180 de grade, si am intrat in Golful Musura, unde am alergat din nou cu barca dupa pelicani. In mijlocul marii, se naste o noua insula. In zona acesteia, se pare ca apa are maxim 50 cm. Pe aceasta insula (Insula Fara Nume), se vedeau sute de pasari care se ohihneau intre 2 zboruri. Ne-am apropiat cat am putut de ele. Se pare ca deja patrulele ucrainiene isi fac simtita prezenta pe acolo. Se spune ca ucrainenii vor chiar sa faca un gard pe insula, pe post

de granita. Ne-am intors in Sulina dupa o frumoasa plimbare prin Golful Musura, sub soarele care se pregatea sa apuna, facand in ciuda horoscopistilor de la meteo care au anuntat toata ziua la TV cod galben pentru Tulcea si Sulina si alte cateva zone din estul tarii. Am platit 15 RON de persoana (reducere de la 20), care au meritat pana la ultimul banut. Seara in Sulina, asa cum deja ne era obiceiul, am fost din nou la supermarket. In restaurant, am stat la un pahar de vin, amintindu-ne si povestind din tineretile noastre. Apoi, ne-am apucat de remmy, cu regretul ca nu puteam sta prea mult in acea noapte deoarece, duminica dimineata, cursa rapida pleca la ora 7 din Sulina. Iar noi trebuia sa fim in ea.

Duminica dimineata, dupa ce am privit răsăritul din pat, ne-am luat ramas bun de la gazdele noastre si ne-am intors in Sulina cu nava Sf. Gheorghe. Doar un singur rand de valuri la intoarcere si o ora si jumătate pana la Tulcea. La 8:30 duminica dimineata dadeam trezirea in restaurantul Faleză din Tulcea. Ne-au gatit ce le-am cerut si nu am asteptat foarte mult. Icrele mai puțin bune decât cele de la Doamna Laura iar omleta ușor arsa. Dar masa ne-a tinut de foame in acea zi. Ne suim in masini si mergem la Istria sa vizitam cetatea Histria. Pe drum, ne oprim sa facem poze unui camp de rapita in florita, la poalele scunzilor munti ai Dobrogei. Drumul trece pe o ingusta fasie de pamant, intre lacurile Istria si Nuntasi, si iata-ne la cetate. Am vizitat ruinele si muzeul cetatii Histria, loc incarcat de istorie – “in timpul celei de-a 33-a Olimpiade, 657 inainte de Christos, a fost intemeiata cetatea Istros din Pont” – cel mai vechi oras de pe teritoriul actualei Romanii si prima colonie greceasca de pe tarmul vestic al Pontului Euxin. Din cetate, am coborat pana la imensul lac Sinoie pe care il confundai ușor cu marea. In zare abia se vedea Grindul Chituc si, mai la nord, stiam noi ca trebuie sa fie Gura Portitei, unde ne propunem de ceva vreme sa ajungem. Lectia de istorie a costat 12 RON de persoana. La mica distanta de poarta cetatii, la intoarcere, luam o pauza de “birds watching” langa unul din multele lacusoare, unde niste straini cu instrumente smechere stateau ore intregi, zile in sir, sa urmareasca si sa fotografieze pasarile. Aveau, cu siguranta, ce privi. Plecam cu regret spre casa si incepe ploaia in averse care se tine dupa noi pana la Bucuresti. Nu ne mai interesa, ne bucuram ca “aia de la meteo” (ca meteorologi nu pot sa le zic) au gresit prognoza cu o zi si ca noi am avut o super vreme in Delta. Daca ne luam dupa ei, probabil nu mai veneam in Delta sau plecam de vineri. Si ar fi fost tare pacat. Am fi ramas probabil in buzunar cu cei 1130 RON cheltuiti in total de mine si Cami in cele 4 zile (360 cazare, 275 benzina, 305 mese si supermarket, 190 excursii prin Delta), insa am fi pierdut o gramada de amintiri si momente unice. Iar la cum evolueaza lucurile prin tara noastra si prin Ucraina, nu se stie cat timp va mai fi Delta locul minunat pe care il putem vedea acum. Asa ca stiti ce aveti de facut.

Cu prietenie,
Cristi – cronicarul cocostarc